

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

До вас застосовано кризові заходи.

Що це значить?

Samen gezond, fit en veerkrachtig

До вас застосовано кризові заходи. Що це значить?

Потрібна ваша згода на лікування психічного розладу. У деяких випадках медичні працівники також можуть надавати вам медичну допомогу без вашої згоди, наприклад, якщо ви спричиняєте небезпечну ситуацію через психологічний стан. Це називається примусовими заходами медичного характеру.

Цей вид лікування регулюється Законом про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку (Compulsory Mental Healthcare Act) (нідерландською — Wvvgz).

Примусові заходи не призначаються довільно. Вони можуть застосовуватися лише у виняткових випадках, коли немає інших варіантів.

Примусові заходи медичного характеру можуть застосовуватися в двох випадках:

- У разі застосування кризових заходів.
- У разі наявності розпорядження на надання медичних послуг.

Ця брошура містить пояснення щодо кризових заходів. Рішення про застосування кризових заходів, що означатиме, що вас можуть негайно змусити пройти лікування, може прийняти мер міста. Суддя може продовжити термін дії кризових заходів.

У брошурі пояснюється зміст закону щодо кризових заходів, можливі наслідки для вас і що ви самі можете зробити.

Люди, які можуть бути залучені до кризових заходів

- Мер міста ([див. стор. 8](#))
- Адвокат ([див. стор. 12](#))
- Захисник інтересів пацієнтів ([див. стор. 12](#))
- Ваш представник, якщо є ([див. стор. 13](#))
- Прокурор ([див. стор. 5](#))
- Суддя ([див. стор. 7](#))
- Координатор лікування ([див. стор. 8](#))
- Головний лікар ([див. стор. 11](#))
- Незалежний психіатр ([див. стор. 5](#))
- Ваш лікар загальної практики, якщо необхідно

У цій брошурі замість «він/вона» ми використовуємо слово «ви».

Зміст

До вас застосовано кризові заходи. Що це значить?	3
Що таке кризові заходи?	5
У вас є кризова картка?	5
Чому до вас можуть застосувати кризові заходи?	5
Відвідування незалежним психіатром	5
Обговорення проблем	5
Примусові заходи медичного характеру перед прийняттям рішення	6
Якщо ви маєте певні симптоми або приймаєте ліки	6
Рішення приймає мер	7
Оскарження	7
Застосовано кризові заходи. Що буде далі?	8
Медичний заклад / медичний працівник і координатор лікування	8
Ваша думка про лікування	8
Які примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені?	8
Яким вимогам мають відповідати амбулаторні примусові заходи медичного характеру?	10
Яка тривалість терміну кризових заходів?	10
Тимчасова перерва або припинення	11
Адвокат і захисник інтересів пацієнтів	12
Адвокат	12
Ваш представник	13
Скарги	14
Що ще можна зробити?	15
Залучіть родину та/або друзів	15
Кризова картка	15
Подальша інформація	16
Додаток	
Пояснення критерію загрози	18
Підозра про наявність психічного розладу	18
Опір	19

Що таке кризові заходи?

Рішення про застосування кризових заходів приймається мером міста у випадку, якщо ваш психічний розлад призводить до поведінки, що створює гостру небезпеку для вас чи інших. Це означає, що ви зобов'язані пройти лікування. Лікування може бути фізичним або психіатричним. У такому випадку ваша свобода може бути обмежена. Оскільки такі заходи застосовуються у кризових ситуаціях, вас можуть примусово госпіталізувати до психіатричної лікарні. Якщо таке лікування не є дуже терміновим, може бути поданий запит про видачу розпорядження на надання медичних послуг.

У вас є кризова картка?

Чи складали ви раніше кризову картку? Або може у вас є декларація-самозобов'язання? Або ви записали свої бажання якимось іншим способом, вказавши, що оточуючі повинні, а що не повинні робити? Або кому, наприклад, вони мають зателефонувати? Переконайтеся, що медичні працівники й ваш координатор лікування отримали цю кризову картку або декларацію про наміри.

Чому до вас можуть застосувати кризові заходи?

Кризові заходи можуть бути вжиті за наступних умов:

- Ви створюєте небезпеку для себе чи інших (це в законі називають «серйозною загрозою» (**serious harm**)).
- Існує підозра, що ця серйозна загроза є результатом психіатричного розладу.
- Ви не даєте згоду на лікування.

Кризові заходи можуть бути застосовані до вас лише в крайньому випадку, коли немає інших варіантів запобігти серйозній загрозі. Це називається «критерій загрози» (**harm criterion**). Докладнішу інформацію див. в додатку ([див. стор. 18](#)).

Крім того, цей захід може бути застосований, лише якщо має місце безпосередня загроза, і заходи необхідно вжити негайно.

Відвідування незалежним психіатром

У вашому випадку серйозна загроза є неминучою. Це означає, що наявність у вас повністю діагностованого психічного розладу не є обов'язковою. Досить того, що є суттєва підозра. Однак психіатр повинен підтвердити цю підозру. Тому до вас приїде незалежний психіатр. Це буде психіатр, який не лікував вас принаймні останній рік. Психіатр огляне вас і складе **медичний висновок**. У медичному висновку описується стан вашого здоров'я, чи може ваша поведінка спричинити серйозну загрозу, і яку саме. У ньому також зазначається, чи вважає психіатр, що ваша поведінка є результатом психічного розладу, яке лікування на його думку є необхідним і чи погоджується ви на таке лікування. Щоб допомогти поліції та прокурору Департаменту юстиції оцінити ризик виникнення серйозної загрози, психіатр може подати їм запит про надання будь-яких даних. Психіатр також може вимагати від прокурора дані про раніше призначені кризові заходи або розпорядження на надання медичних послуг.

Мер може застосувати кризові заходи лише після отримання медичного висновку від психіатра.

Обговорення проблем

Яку серйозну загрозу (небезпеку) може спричинити ваша поведінка, на думку присутніх медичних спеціалістів? Це корисно обговорити. Якщо ви згодні з ними, ви, можливо, самі зможете вжити заходів для усунення цієї небезпеки. Якщо ви не згодні з тим, що можете стати джерелом небезпеки, ви повинні пояснити це медичним спеціалістам якомога спокійніше й чіткіше.

Примусові заходи медичного характеру перед прийняттям рішення

Медичні спеціалісти можуть застосувати примусові заходи медичного характеру раніше, тобто до того, як мер віддасть відповідне розпорядження. Вони зроблять це лише в тому випадку, якщо вважатимуть, що примусові заходи є необхідними на даному етапі кризової ситуації. Наприклад, вам можуть заборонити виходити з певної кімнати, доки психіатр не прийде вас оглянути, або вам можуть дати ліки, щоб заспокоїти вас. Медичні спеціалісти приймуть таке рішення, якщо воно необхідне, щоб уникнути небезпечних ситуацій.

Меру знадобиться кілька годин, щоб зібрати всю необхідну інформацію для прийняття рішення. Якщо медичні спеціалісти мають вагомі підстави вважати, що мер застосує до вас кризові заходи, вони можуть, наприклад, доправити вас у відповідне місце (кризовий центр). Вони також можуть надати вам екстрену медичну допомогу. Тривалість такої допомоги не може перевищувати 18 годин. Якщо медичні спеціалісти хочуть продовжувати вживати у вашому відношенні примусові заходи після цього, кризові заходи повинні бути схвалені мером.

Медичні спеціалісти, які вирішили застосувати до вас примусові заходи раніше, повинні повідомити про це медичний заклад / медичного працівника й мера. Якщо ви вважаєте, що їхнє рішення було неправильним, ви можете подати скаргу. Докладнішу інформацію про подання скарг див. [на стор. 12](#).

Якщо ви маєте певні симптоми або приймаєте ліки

Якщо ви маєте певні медичні симптоми, обов'язково повідомте про них присутніх медичних спеціалістів. Це гарантує те, що ви отримаєте необхідне лікування.

Якщо ви точно не знаєте, які ліки ви приймаєте, дайте упаковку від цих ліків медичним спеціалістам. Ви також можете попросити їх звернутися до вашого лікаря загальної практики.

Рішення приймає мер

Мер максимально швидко прийме рішення про застосування до вас кризових заходів. Перш ніж прийняти рішення, мер ознайомиться з медичним висновком, а також перевірить, чи раніше видавалося у вашому відношенні розпорядження на надання медичних послуг або чи вживалися раніше до вас кризові заходи та чи застосовувалися до вас раніше примусові заходи медичного характеру. Він може запросити цю інформацію у прокурора.

Ваша думка враховуватиметься

Мер також запитає вашу думку (якщо це можливо). Ми називаємо це врахувати вашу думку — мер прислухається до вас. Мер (або його заступник) питає вас, що ви думаєте про ситуацію. Ви також можете пояснити, чому ви не згодні з лікуванням, яке вам буде надано. Також можливо, що ви не захочете висловлювати власну думку або не зможете це зробити, наприклад, тому що ви неприємні або нездатні адекватно формулювати свої думки. У такому випадку мер повинен пояснити у своєму рішенні, чому він не зміг дізнатися вашу думку.

Якщо інформацію надано й мер вважає, що всі умови виконано, він може прийняти рішення про вживання кризових заходів. Про своє рішення він повідомить вас письмово.

Оскарження

Якщо ви не згодні з рішенням мера, ви можете попросити свого адвоката подати апеляцію до судді. Мер має забезпечити призначення вам адвоката (якщо у вас його немає) протягом 24 годин. Але в такому випадку вживання кризових заходів не буде відкладене. Це означає, що медичний заклад / медичний працівник може продовжити вживання примусових заходів. Правильність вживання кризових заходів суддя визначить пізніше.

Якщо ви хочете подати апеляцію, це потрібно зробити протягом трьох тижнів після рішення мера. Звернення має бути подане в письмовій формі. Докладнішу інформацію про це можна отримати у адвоката.

Постанова судді

Суддя ухвалить рішення протягом чотирьох тижнів після подання апеляції. Ретельно обговоріть це рішення зі своїм адвокатом. Попросіть його чітко пояснити, що це рішення означає для вас. Ви не можете оскаржувати постанову судді вищої інстанції.

Застосовано кризові заходи. Що буде далі?

Медичний заклад / медичний працівник і координатор лікування

Після того як мер вирішить вжити кризових заходів, він призначить медичний заклад / медичного працівника, який надасть вам відповідні послуги. Це буде заклад охорони психічного здоров'я, який вживатиме щодо вас примусові заходи медичного характеру. Якщо такі заходи ще не вживаються щодо вас, медичний заклад / медичний працівник зв'яжеться з вами й надасть вам докладнішу інформацію.

Мер також призначить вам координатора лікування й головного лікаря. Координатор лікування — особа, яка відповідатиме за вживання у вашому відношенні примусових заходів медичного характеру та їх координування. Ви будете часто спілкуватися з цією людиною. Головний лікар — лікар-психіатр. Його головне завдання полягає в тому, щоб відстежувати законодавство й нормативні акти та створювати на їхній базі корисні рекомендації та керівні принципи для людей, які надають лікування.

Із координатором вашого лікування ви можете обговорювати кожен аспект (якщо можливо) передбачених для вас примусових заходів. Обов'язково повідомте йому свої побажання щодо лікування. Наприклад, з координатором лікування ви можете обговорювати свої вподобання щодо способу прийому ліків, ліки, які ви вже приймаєте, а також кроки, які зроблять прийом ліків більш комфортним для вас.

Ваша думка про лікування

Завжди повідомляйте своєму координатору лікування свою думку щодо лікування. Хоча ваші бажання не обов'язково будуть виконані, вони будуть враховані. Але враховувати ваші бажання неможливо, якщо ви не повідомите їх.

Після визначення кризових заходів ваш координатор лікування вирішить, яке лікування (описане в кризових заходах) вам буде надано, і коли. Перед цим він завжди перевірятиме, як у вас справи, і обговорюватиме лікування, яке хоче надати вам.

Які примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені?

Закон про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку (нідерландською мовою: Wvvggz) визначає, які саме види примусових заходів медичного характеру можуть бути включені в кризові заходи.

Проходження лікування

Вам може знадобитися пройти медичне лікування. Воно може включати:

- Крапельниці з рідинами, поживними речовинами й ліками.
- Медичні огляди або інші медичні заходи для лікування вашого психічного розладу.
- Терапевтичне лікування.
- Лікування фізичного стану, пов'язаного з вашим психічним розладом.
- Приклад: ви відмовляєтеся від ліків від діабету, і ця відмова пояснюється тим, що ваш психоз змусив вас повірити, що ліки вам не потрібні.

Обмеження вашої свободи

Ваша свобода пересування може бути обмежена. Це може бути здійснене кількома способами:

- Обмеження вашої свободи пересування: ви не зможете ходити, куди захочете, або залишатися там, де захочете, муситимете залишатися в будинку або до вас будуть застосовані фізичні засоби обмеження руху.
- Приклад: присутні медичні спеціалісти можуть дозволяти вам заходити у вітальню, але не в кухню, або вони можуть тимчасово стримувати вас і утримувати на місці.
- Вас можуть помістити в спеціально облаштовану закриту кімнату або зачинити у вашій кімнаті.
- За вами можуть слідкувати.
- Наприклад, через камеру.
- Перевірка одягу або фізичне обстеження.
- Ваш одяг або тіло можуть обстежувати. Обстеження не може розповсюджуватися на порожнини вашого тіла, такі як рот.
- Ваш будинок або місце проживання можуть обшукати на наявність речовин, що можуть вплинути на вашу поведінку, або небезпечних предметів.
- Можуть бути проведені перевірки на наявність будь-яких речовин, що можуть вплинути на вашу поведінку, або інших небезпечних предметів. Їх можуть вилучити.
- Приклади: алкоголь або ніж.
- Обмеження свободи влаштовувати своє життя на свій розсуд. Вас можуть змушувати відвідувати певні заходи чи зібрання або забороняти вам кудись ходити.
- Приклади: заборона користуватися телефоном, Інтернетом або певними соціальними мережами.
- Обмеження на відвідування.
- Допуск до конкретного помешкання.

Вас можуть примусово госпіталізувати до психіатричного закладу. У такому випадку вас доставлять до такого закладу. Цілком можливо, що в такому випадку ви не зможете за власним бажанням залишити цей заклад.

Якщо ви не співпрацюватимете, при застосуванні до вас примусових заходів медичного характеру може застосовуватися фізична сила. Вас, наприклад, можуть утримувати під час введення вам ліків. Також вам можуть заборонити виходити з певної кімнати. Фізичний вплив завжди застосовуватиметься безпечним для вас чином.

Вас можуть примусово госпіталізувати в заклад охорони психічного здоров'я, оскільки вживання заходів здійснюється в кризовій ситуації. Однак можуть вживатися й примусові заходи, які не потребують госпіталізації та можуть здійснюватися, наприклад, у амбулаторії або вдома. Це називається *амбулаторним лікуванням*. Медичний заклад / медичний працівник завжди перевірятиме безпечність і раціональність вживання примусових заходів медичного характеру в амбулаторних умовах у вашому випадку, і дізнаватиметься вашу думку.

У списку кризових заходів мер зазначить, які види примусових заходів медичного характеру можуть бути вжиті щодо вас. Це означає, що до вас необов'язково вживатимуться всі заходи. Координатор лікування — це особа, яка остаточно визначає, яких саме примусових заходів буде вжито й коли.

Якщо ви не згодні з рішенням, прийнятим вашим координатором лікування, відповідальним за вживання примусових заходів у вашому відношенні, ви можете подати скаргу. Докладнішу інформацію про подання скарг див. [на стор. 12](#).

Яким вимогам мають відповідати амбулаторні примусові заходи медичного характеру?

Призначені вам примусові заходи медичного характеру повинні відповідати певним критеріям:

- **Якість**

Закон про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку передбачає, що лікування повинне надаватися відповідно до певних правил. Ці правила мають назву «Мультидисциплінарне керівництво щодо застосування примусової госпіталізації та примусових заходів медичного характеру» (*Multidisciplinary Guideline on Coercion and Compulsion*). Щоб отримати докладнішу інформацію про них, зверніться до свого медичного закладу / медичного працівника. Примусові заходи медичного характеру також повинні відповідати звичайним вимогам щодо якості та правилам надання добровільного лікування.

- **Пропорційність**

Серйозність і тягар примусових заходів медичного характеру повинні бути пропорційними до мети лікування.

- **Ефективність**

- Примусові заходи медичного характеру повинні забезпечувати досягнення поставлених цілей. Наприклад, якщо ваш психоз робить вас агресивними по відношенню до інших і ви відмовляєтеся від ліків, вам можуть примусово ввести ліки, щоб уникнути ризику нападу на інших.

- **Субсидіарність**

Не повинні застосовуватись додаткові, менш суворі заходи, що дозволяють досягнути тієї ж мети. Таким чином, примусові заходи медичного характеру повинні включати найменш суворі й найменш обтяжливі заходи, що допоможуть досягти поставленої мети.

- **Безпека**

Примусові заходи медичного характеру повинні бути безпечними для вас і для інших.

- **Вимога щодо «останнього засобу».**

Примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені лише тоді, коли вичерпано інші можливості. Інших можливостей гарантувати уникнення серйозної загрози немає. Отже, якщо ви готові пройти певне лікування добровільно, примусових заходів можна уникнути. Якщо ви погодитеся на лікування добровільно, примусове лікування може бути припинене (або припинене достроково).

Якщо ви вважаєте, що застосовані до вас примусові заходи медичного характеру не відповідають зазначеним вище вимогам, ви можете подати скаргу.

Яка тривалість терміну кризових заходів?

Мер може подовжити термін дії кризових заходів **максимум на три дні**. Якщо термін дії кризових заходів закінчується у вихідний або святковий день, термін подовжується до наступного робочого дня. Обмеження максимального терміну трьома днями не означає, що примусові заходи медичного характеру будуть припинені за три дні. Якщо прокурор вважатиме, що термін дії кризових заходів має бути довшим, він може звернутися до судді з проханням про подовження: за дозволом подовжити термін дії кризових заходів. Таке прохання повинне бути подане протягом одного робочого дня після введення мером кризових заходів у дію.

Після цього суддя матиме ще три робочі дні, щоб прийняти рішення про його подовження. Перед прийняттям рішення суддя вислухає вашу позицію, за винятком випадків, коли ви не бажаєте її висловлювати або не можете. Суддя також запитає вашого адвоката й (за наявності) вашого представника, що вони думають про подовження терміну дії кризових заходів.

- Якщо суддя вирішить **не** подовжувати термін:
- Вживання кризових заходів припиниться. Вживання щодо вас примусових заходів медичного характеру припиниться в день видання постанови суддею. Таким чином, тривалість терміну дії може складати до восьми днів (наприклад, у разі вихідних або свят).
- Якщо суддя вирішить **подовжити** термін:
- Суддя видає «дозвіл на подовження терміну дії кризових заходів». Таке подовження триватиме три тижні.

Якщо суддя вирішить подовжувати термін

У подовжених кризових заходах (постанові судді) буде зазначено, які примусові заходи медичного характеру будуть вжиті щодо вас. Якщо ваш координатор лікування й інші люди, які вас лікують, вважатимуть, що ви потребуєте примусових заходів після закінчення такого тритижневого терміну, вони можуть подати запит про видачу розпорядження на надання медичних послуг. Це дозволить збільшити термін примусових заходів медичного характеру, що вживаються щодо вас.

Щоб отримати докладнішу інформацію про те, що таке розпорядження на надання медичних послуг і як воно стосуватиметься вас, див. брошуру «На ваше ім'я готується розпорядження на надання медичних послуг. Що це значить? Що я можу зробити?»

Суддя вирішує не подовжувати термін

Після закінчення терміну дії кризових заходів або його продовження вживання примусових заходів медичного характеру припиняється, якщо щодо вас не було подано жодного запиту про подальше застосування щодо вас таких примусових заходів. Це означатиме, що ваш координатор лікування більше не зможе примушувати вас лікуватися. Звичайно, ви можете домовитися з ним про подальше лікування, яке отримуватимете добровільно.

Тимчасова перерва або припинення

У вас є право подавати заяви про тимчасове або повне припинення вживання примусових заходів медичного характеру щодо вас. Це рішення також може прийматися головним лікарем.

- **Тимчасова перерва.**
Це можливо, наприклад, якщо ви хочете відвідати важливу сімейну подію (похорон, весілля тощо).
- **Припинення застосування примусових заходів медичного характеру.**
Це можливо, наприклад, якщо ви вважаєте, що серйозна загроза більше не існує. Це також можливо, якщо відтепер ви хочете отримувати допомогу добровільно.

Хто може вимагати тимчасової перерви або припинення?

Ви можете подати такий запит головному лікарю¹. Запит про це слід подавати в письмовому вигляді. У листі має бути чітко вказано, чому ви подаєте такий запит. Інші особи, які також можуть подати такий запит:

- Ваш адвокат (від вашого імені).
- Ваш представник (від вашого імені).
- Координатор вашого лікування.
Такий запит, наприклад, може подаватися тому, що вони вважають, що примусові заходи більше не потрібні, або тому, що вони хочуть, щоб ви зрозуміли, чи здатні впоратися з проблемою без примусових заходів.

¹ Головний лікар — лікар-психіатр. Його головне завдання полягає в тому, щоб відстежувати законодавство й нормативні акти та створювати на їхній базі корисні рекомендації та керівні принципи для людей, які надають лікування.

Головний лікар може висувати умови щодо тимчасової перерви або припинення. Якщо ви не виконаєте ці умови, головний лікар може скасувати своє рішення, і застосування примусових заходів негайно відновиться. Якщо ви не згодні з рішенням головного лікаря, ви можете подати скаргу до комісії з розгляду скарг. Звертайтеся за консультацією до захисника інтересів пацієнтів.

Адвокат і захисник інтересів пацієнтів

Адвокат

Якщо у вас ще немає адвоката, мер призначить його для вас. Це буде зроблено одразу після введення кризових заходів у дію.

Адвокат:

- надає безоплатну правову допомогу;
- працює за вашими інструкціями;
- представляє ваші інтереси під час процедур, пов'язаних з примусовими заходами медичного характеру;
- *(наприклад, подовження кризових заходів)*
- знає законодавство та процедури, які стосуватимуться вас;
- забезпечить чітке представництво ваших інтересів у всіх процедурах;
- дасть відповіді на всі ваші запитання щодо ваших прав і обов'язків, пов'язаних із кризовими заходами та процедурами;
- відвідуватиме вас, якщо вас буде примусово госпіталізовано або ви не зможете відвідувати його;
- допомагатиме вам.

Захисник інтересів пацієнтів

Захисник інтересів пацієнтів:

- безкоштовно надає консультації та допомогу;
- є особою, до якої можна звернутися із запитаннями та скаргами щодо наданого лікування, а також ваших прав та обов'язків;
- *(наприклад, щодо того, як вас лікує медичний заклад / медичний працівник, щодо рішень, прийнятих вашим координатором лікування, якості лікування або обмеження свободи)*
- надає підтримку й консультації щодо спілкування з вашим головним лікарем;
- допомагає складати важливі документи, такі як картка й план лікування;
- не є співробітником медичного закладу, а працює в незалежному фонді під назвою PVP;
- представляє ваші інтереси так, як ви їх бачите;
- нічого не робитиме без вашого дозволу.

Коли мер застосовує кризові заходи, він попросить у вас дозволу надати ваші контактні дані захиснику інтересів пацієнтів. Якщо ви дасте такий дозвіл, захисник інтересів пацієнтів зв'яжеться з вами сам.

Якщо вам потрібна додаткова інформація, завітайте на веб-сайт www.pvp.nl. Зверніть увагу на те, що інформація, надана на цьому веб-сайті, викладена нідерландською мовою.

Ваш представник

У деяких випадках вас хтось представлятиме. Цей представник діятиме від вашого імені в рамках спілкування з вашим координатором лікування, медичним закладом / медичним працівником та іншими особами, які надаватимуть вам послуги лікування. Ви будете присутні або максимально залучені. Захисник інтересів пацієнтів може надати вам більш детальну інформацію про роль представника.

Вам буде призначено представника в наступних ситуаціях:

- Ви вирішили, що хтось має вас представляти.
- Вас вважають розумово недієздатною (incompetent) особою. Це означає, що ваш координатор лікування вважає, що ви «нездатні адекватно оцінити власні інтереси».
- Ви неповнолітня особа.

Ви вирішили, що хтось має вас представляти

- Ви вирішили, хто буде вашим представником. Представнику має бути не менше 18 років і він має бути готовий представляти вас.
- Представник може відмовитися від лікування від вашого імені, але він не може дати згоду на лікування від вашого імені. Тож, якщо представник погоджується на примусові заходи, а ви ні, ваша думка має перевагу.

Вас вважають розумово недієздатною особою

Бути неспроможним у цьому сенсі означає, що ви не здатні представляти власні інтереси. Цей стан може змінюватися з часом і залежить від ситуації. Наприклад, під час епізоду психотичного загострення ви можете бути не в змозі приймати рішення щодо необхідного вам лікування, але бути цілком здатні робити вибір щодо повсякденної діяльності. Ось чому лікар завжди повинен визначати, у кожному конкретному випадку прийняття вами рішення щодо примусових заходів медичного характеру, чи здатні ви в такий момент приймати рішення самостійно.

Якщо лікар визначить, що ви розумово недієздатні, можливі наступні дії (у зазначеній послідовності):

- Суддя може призначити вашого наставника або опікуна вашим представником.
- Варіант: ви вже призначили собі представника. Представнику має бути не менше 18 років і він має бути готовий представляти вас.
- Варіант: ваш партнер або член сім'ї може виступати вашим представником. Представник не може від вашого імені давати згоду на лікування, але може від вашого імені відмовлятися від нього.
- Якщо представника немає, медичний заклад / медичний працівник може попросити суддю призначити вам наставника або опікуна.

Ви є неповнолітньою особою

Якщо ви є неповнолітньою особою, закон визначає, хто саме може бути вашим представником.

- Якщо вам менше 12 років:
  - ваші батьки або опікуни є вашими представниками.
  - Представник може давати згоду на лікування від вашого імені або відмовлятися від нього від вашого імені.
- Якщо вам від 12 до 16 років:
  - ваші батьки або опікуни є вашими представниками.
  - Представник може відмовитися від лікування від вашого імені, але він не може дати згоду на лікування від вашого імені.
- Якщо вам 16 або 17 років:
  - ви можете представляти себе, але це не обов'язково. Ви вирішили, хто буде вашим представником. Представнику має бути не менше 18 років і він має бути готовий представляти вас.
  - Якщо вам 16 або 17 років і ви визнані розумово недієздатними: ваші батьки або опікуни є вашими представниками.

Скарги

Ваш медичний заклад / медичний працівник має зв'язки з незалежним комітетом з розгляду скарг. Цей комітет з розгляду скарг розглядатиме ваші скарги. Вони можуть стосуватися таких аспектів, як різноманітні рішення про примусові заходи медичного характеру, прийняті головним лікарем і вашим координатором лікування. Рішення комітету з розгляду скарг є остаточним для медичного закладу / медичного працівника. Постанова може призвести до скасування рішення або до отримання вами компенсації за збитки. Якщо рішення комітету з розгляду скарг вас не задовольнить, ви можете подати апеляцію до суду. Це можете зробити ви, ваш представник або медичний заклад / медичний працівник. Закон визначає сфери, за якими комітет зі скарг може приймати рішення. Рішення, наприклад, можуть стосуватися:

- обмеження вашої свободи;
- вживання кризових заходів або подовження терміну дії кризових заходів;
- клопотання про тимчасове припинення або припинення вживання примусових заходів медичного характеру;
- визначення вашої розумової дієздатності приймати рішення.

Якщо у вас є скарга,

завжди доцільно спочатку отримати пораду від захисника інтересів пацієнтів. Він може зробити для вас наступне:

- Проконсультувати вас щодо того, що робити з вашою скаргою.
- Допомогти скласти скаргу.
- Проконсультувати вас щодо того, чи слід залучати адвоката до розгляду вашої скарги.
- Допомогти вам, якщо ви бажаєте урегулювати скаргу самостійно зі своїм координатором лікування (іншими словами, без комісії з розгляду скарг).

Що ще можна зробити?

Залучіть родину та/або друзів

Ваша родина чи інші близькі вам люди (наприклад, друзі) можуть вам допомогти. Це може бути корисним задля підтримання зв'язку з вашим координатором лікування або іншими особами, які лікують вас. Ваша родина й ваші близькі зазвичай добре вас знають. Тому вони можуть надати чітку інформацію щодо того, чого ви бажаєте, а чого — ні. Вони також можуть надати потрібну допомогу, якщо вас примусово госпіталізують, наприклад, якщо у вас є домашні тварини, про яких хтось повинен піклуватися, або якщо у вас є інші справи за межами закладу, якими вам потрібно займатися.

Завжди повідомляйте своєму координатору лікування, хто з ваших друзів і родичів може вам допомогти. Таким чином, медичні заклади / медичні працівники знатимуть, з ким вони мають справу. Вони також знатимуть, хто може, а хто не може говорити від вашого імені. Люди, які вас лікують, можуть надавати вашим друзям або родичам інформацію про ваше лікування лише з вашого дозволу.

Ваша родина й ваші близькі мають певні права, передбачені Законом про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Також ваші близькі можуть звернутися до довіреної особи родини. Поставте це питання своєму медичному закладу / медичному працівнику. Для отримання додаткової інформації про довірену особу родини, будь ласка, перейдіть на веб-сайт www.familievertrouwenspersonen.nl. Зверніть увагу на те, що інформація, надана на цьому веб-сайті, викладена нідерландською мовою.

Кризова картка

У кризовій картці вказуються ваші побажання у випадку кризи. Подумайте про наступне:

- Чого повинні й чого не повинні робити перехожі й люди, які надають допомогу?
- Кого вони можуть викликати на допомогу?
- Які домовленості були укладені, наприклад з людьми, які вас лікують, або з кризовою службою?

У вас є кризова картка?

Чи складали ви раніше кризову картку? Може ви записали свої бажання іншим способом? Переконайтеся, що медичні працівники й ваш координатор лікування отримали цю кризову картку або декларацію про наміри. Таким чином медичні заклади / медичні працівники зможуть дізнатися, чи є у вас укладені угоди. Це також покращить якість допомоги, яка надаватиметься вам. Це навіть може призвести до визнання примусових заходів непотрібними або до пришвидшення припинення їх надання.

Якщо у вас немає кризової картки

Якщо у вас немає кризової картки, але ви хочете скласти її на майбутнє, зверніться за порадою та інформацією до свого координатора лікування.

Докладнішу інформацію про це див. на веб-сайті Crisiskaart Nederland: www.crisiskaart.nl.

Подальша інформація

Якщо вам потрібна докладніша інформація з певних питань, нижче наводиться перелік корисних веб-сайтів. Інформація на цих веб-сайтах, здебільшого, наводиться нідерландською мовою.

- **Примусові заходи у сфері лікування**

Додаткову інформацію про примусові заходи у сфері лікування див. на веб-сайті www.dwangindezorg.nl

- **Кризова картка**

Докладніша інформація про кризові картки. www.crisiskaart.nl

- **Захисник інтересів пацієнтів**

Докладніша інформація про послуги захисників інтересів пацієнтів. www.pvp.nl

- **Організація MIND**

Робота організації MIND спрямована на запобігання виникненню психологічних проблем і надання підтримки людям, які з ними стикаються. Робота здійснюється шляхом надання інформації, проведення досліджень, реалізації проектів і кампаній. www.wijzijnmind.nl

- **Організація MIND Korrelatie**

Організація MIND Korrelatie є загальнонаціональною організацією. Вона пропонує анонімну професійну психологічну та психосоціальну допомогу. Організація MIND Korrelatie надає індивідуальні консультації та допомогу кожному, хто по неї звернеться. Це можна зробити по телефону та онлайн. www.mindkorrelatie.nl

- **113 Suicide Prevention**

Фонд 113 Zelfmoordpreventie (Запобігання самогубствам) є національною організацією із запобігання самогубствам. www.113.nl

- **Фонд Eigen Kracht Centrale**
 Фонд Eigen Kracht Centrale foundation (Центр стійкості) надає нідерландським організаціям і установам допомогу з вирішенням питань, що надійшли від громадян.
www.eigen-kracht.nl
- **Choices in Mental Healthcare**
 Kiezen in de ggz (Різні варіанти заходів, спрямованих на охорону психічного здоров'я) — це веб-сайт для дорослих віком від 18 років, які мають психологічні потреби й бажають отримати допомогу.
www.kiezenindeggz.nl
- **Ypsilon**
 Об'єднує родини та близьких людей, схильних до психозів.
www.ypsilon.org
- **LSFVP (Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen - Національна фундація довірених осіб родин)**
 Довірені особи родин надають інформацію, консультації та підтримку членам родин і близьким пацієнтам закладів / спеціалістів сектора охорони психічного здоров'я.
www.familievertrouwenspersonen.nl
- **Керівництво щодо примусової госпіталізації та примусових заходів медичного характеру для сфери охорони психічного здоров'я**
 Тут ви знайдете всі інструкції щодо примусової госпіталізації та примусових заходів медичного характеру в сфері охорони психічного здоров'я.
https://richtlijnendatabase.nl/richtlijn/dwang_en_drang_in_de_ggz/dwang_en_drang_in_de_ggz_-_startpagina.html

Додаток

Пояснення критерію загрози

Примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені лише у випадку, якщо інші заходи не діють. Це означає відсутність інших можливостей уникнути небезпеки, спричиненої вашою поведінкою. Це називається «критерій загрози» (harm criterion).

Критерій загрози має наступні ступені:

- Серйозна загроза (спричинення небезпеки)
- Психічний розлад, що призводить до серйозної загрози
- Опір

Коротке пояснення цих рівнів див. нижче.

Серйозна загроза (serious harm)

Кризові заходи вживаються, якщо хтось вважає, що ви створюєте гостру небезпеку. Мова йде про критерій загрози, пояснення щодо якого наводяться у брошурі. Це, наприклад, може зробити ваш лікар, муніципалітет або член родини.

Відповідно до Закону про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку (нідерландською мовою: Wvvgz), серйозна загроза виникає у випадку, якщо існує високий рівень ризику того, що ви:

- можете завдати серйозної шкоди собі або іншим. Така шкода включає наступне:
  - загрозу життю;
  - тяжкі тілесні ушкодження;
  - сильні психологічні травми;
  - серйозні матеріальні, нематеріальні чи фінансові збитки;
  - грубу недбалість або погіршення соціальної захищеності;
  - серйозне порушення розвитку (наприклад, ненародженої дитини);
- загрозу вашій безпеці через те, що ви потрапили під вплив інших;
- провокування інших до агресії через вашу руйнівну поведінку;
- створення загрози для громадської безпеки через вашу поведінку.

Примусові заходи медичного характеру можуть застосовуватися лише у крайньому випадку, коли немає інших можливостей уникнути серйозної загрози.

Підозра про наявність психічного розладу

Кризовий захід призначається, лише якщо ваша поведінка (дії, що створюють серйозну загрозу) є результатом психічного розладу. У такому випадку повинні бути виконані три умови, визначені психіатром.

- Психіатр підозрює, що у вас психічний розлад.
- Ваша поведінка створює серйозну загрозу (або ризик її виникнення).
- Наслідком такої поведінки є серйозна загроза.

Опір

Примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені тільки у разі, якщо ви не згодні отримати рекомендоване лікування. Тобто, для їх надання достатньо сказати, що ви відмовляєтеся отримувати лікування.

Якщо ви погоджуєтеся на лікування, повідомте про це присутніх медичних працівників. Також зазначте, яке лікування ви бажаєте, а яке не бажаєте отримувати. Можливо, у вас є складена кризова картка або декларація-самозобов'язання.

Після цього медичні спеціалісти визначають, чи буде достатньо лікування, яке ви готові отримати добровільно. Якщо вони вважатимуть, що цього недостатньо для запобігання небезпеці, мер може прийняти рішення застосувати до вас кризові заходи. Медичні спеціалісти можуть переходити безпосередньо до примусових заходів медичного характеру.

Розумова дієздатність і представлення інтересів

Відповідно до закону, ви вважаєтеся розумово дієздатним, якщо лікар не визначив іншого. У разі визнання вас розумово недієздатною особою важливо визначити, хто може представляти ваші інтереси, тобто особу, яка може діяти від вашого імені.

Розумова недієздатність

Ви вважаєтеся розумово недієздатною особою, якщо лікар визначить, що ви «нездатні розумно оцінити власні інтереси» щодо прийняття певного рішення. Відповідно до Закону про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку (*Wvvggz*), рішення про те, чи є ви розумово дієздатним, завжди приймає ваш координатор лікування. У кожному конкретному випадку повинне прийматися окреме рішення. Незалежний психіатр, який складатиме ваш медичний висновок, також може прийняти таке рішення.

Якщо ви чинитимете опір, наявність у вас статусу розумово дієздатної особи не має значення: будь-який опір отриманню примусових заходів медичного характеру вважається серйозним порушенням, навіть якщо ви є розумово недієздатним і ваш представник погодився на лікування. У такому випадку примусові заходи медичного характеру можуть бути надані лише на підставах кризових заходів.

Опір за наявності статусу розумово дієздатної особи

Якщо ви є розумово дієздатною особою та серйозна загроза вплине лише на вас, і загрози вашому життю немає, ваші бажання та вподобання повинні поважатися.

Якщо ви чинили опір, або вас було визнано розумово недієздатною особою, обов'язково проконсультуйтеся зі своїм адвокатом і представником.

